

Het verzorgen van een oncologisch ulcus

In deze folder kunt u meer informatie vinden over de verzorging van een oncologisch ulcus (wond op basis van tumorweefsel).

De aandoening

U heeft één of meerdere tumor(en) die door de huid zijn gegroeid waardoor er een wond is ontstaan. Wonden op basis van tumorweefsel zullen niet natuurlijk genezen, waardoor de verzorging specifieke aandacht behoeft. De specifieke aandacht is gericht op pijnverlichting, geurreductie, vochtabsorptie en het verlagen van een bloedingsrisico. We spreken over een ulcus indien er sprake is van 1 wond op basis van tumorweefsel, bij ulcera is er sprake van 2 of meer wonden op basis van tumorweefsel.

Bij 0,7-9% van de patiënten met kanker ontwikkeld een oncologisch uclus/ulcera. Het ulcus kan ontstaan door aantasting van de huid of slijmvliezen door de tumor zelf, door doorgroei van de huid van een onderliggende tumor of door een uitzaaiing.

De huid is beschadigd waardoor de functies van de huid aangetast worden. Zo is er een grotere kans op infecties, uitdroging en afkoeling en de natuurlijke wondgenezing is gering tot afwezig.

Aangezien de wond bestaat uit tumorweefsel zijn er specifieke verschijnselen die kunnen ontstaan:

- Zichtbare afwijkingen aan de huid/slijmvliezen;
- Pijn (31%);
- Vochtafscheiding (18%);
- Onaangename geur (12%);
- Bloedingsneiging (6%);
- Oedeem;
- Bewegingsbeperking;
- Verlies van vocht (uitdroging) en voedingsstoffen (gewichtverlies en ondervoeding).

Het hebben van een oncologisch ulcus heeft een grote impact. Dit kan leiden tot psychische en sociale problemen. Er kunnen verschillende emoties ontstaan zoals een schaamte, onzekerheid, gevoel niet acceptabel eruit te zien, verlies van waardigheid, boosheid, angst, somberheid, toenemende afhankelijkheid en/of sociaal isolement.

Doel van de behandeling

Met name zichtbare afwijkingen, geur, vochtafscheiding en bloedingsneiging zijn verschijnselen die met goede wondzorg te beperken zijn.

Indien het mogelijk is zal het ulcus behandeld worden door een operatie, radiotherapie en/of chemotherapie in combinatie met het gebruik van optimale wondmaterialen.

Het doel van deze behandeling(en) is:

- Het verkleinen van het uclus of het voorkomen van de uitbereiding ervan;
- Het behalen van maximaal comfort door het verminderen of voorkomen van wondvocht, bloedingsneiging, pijn, oedeem en geur;
- Cosmetische acceptatie.

Behandeling

Uw behandelend arts bespreekt met u de eventuele mogelijkheden ten aanzien van een operatie, radiotherapie en/of chemotherapie. Daarnaast dient het oncologisch ulcus optimaal verzorgd te worden.

Wondbeoordeling

Het ulcus kan bestaan uit rood, geel en/of zwart weefsel. Het rode weefsel is tumorweefsel, het gele en zwarte weefsel is necrotisch (dood) weefsel.

Almelo

Zilvermeeuw 1
Postbus 7600
7600 SZ Almelo

Hengelo

Geerdinksweg 141
Postbus 546
7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo

 twitter.com/ZGT_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTinfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

Bij zowel rode, gele en/of zwarte wonden kan er sprake zijn van wondvocht, bloedingsneiging en pijn. Bij necrotisch weefsel zijn er vaak geurproblemen door infecties en/of weefselversterf.

Wondbehandeling

In deze folder staat de algemene wondbehandeling beschreven.

- Reinig de wond door te spoelen met lauwwarm water onder de douche met een zachte straal (kraan eerst 30 seconden laten lopen). Indien dit niet haalbaar is, kan er gespoeld worden met een spuit al dan niet in combinatie met een catheter (flexibel slangetje)
- Het wondverband zal afgestemd worden op kleur, diepte en vorm van de wond
- Het verband mag niet aan de wond blijven kleven waardoor het risico op een bloeding wordt vergroot
- Wondvocht dient adequaat geabsorbeerd te worden
- Het verband dient zo gefixeerd zijn dat er minimale bewegingsbeperkingen zijn en er geen omliggende huidproblemen ontstaan
- Een lage frequentie verbandwisselingen
- Geen zilverhoudend verband bij radiotherapie

De wondbehandeling zal altijd in overleg met u afgestemd worden.

Risico's/ complicaties

Wondvocht

Het ulcus kan vocht produceren waardoor de omliggende huid kan verweken. De hoeveelheid vocht is mede afhankelijk van de locatie van het ulcus. Bij een infectie treedt er vaak meer wondvocht op. Een infectie dient behandeld te worden. Dit gaat in overleg met uw behandelend arts. De omliggende huid dient beschermd te worden tegen verweking door beschermende crèmes, extra absorberend verband en/of (tijdelijk) extra verbandwisselingen.

Geur

Om geur te voorkomen dient het ulcus goed gereinigd te worden. Indien er toch geur ontstaat dan dient de oorzaak aangepakt te worden; vaak zijn dit infecties en/of necrotisch weefsel.

Bij een actieve infectie (roodheid, zwelling, pijn en warmte) kan er eventueel antibiotica voorgeschreven worden.

Necrotisch weefsel kan verwijderd worden maar hier dient men terughoudend in te zijn om een bloeding te voorkomen.

Pijn

Pijnbestrijding dient afgestemd te zijn op de oorzaak van de pijn en gaat in overleg met uw behandelend arts. Het wondverband mag geen pijn veroorzaken. De frequentie van de verbandwisselingen dient afgestemd te zijn op uw pijnbeleving. Hoe lager de frequentie, hoe beter afgestemd. Neem eventueel minimaal een uur voor de wondverzorging pijnstilling in.

Bloedingsneiging

Tumorweefsel is goed doorbloed weefsel waardoor er snel een bloeding kan ontstaan. Een bloeding kan ontstaan door beschadiging van de kleine bloedvaatjes, grote bloedingen door ingroei van tumorweefsel in bloedvaten of door het verklevens/schuren van het wondverband aan de wond. Bloedingen kunnen behandeld worden door afdrukken, koude pakkingen, speciale wondverbanden en bepaalde medicatie. Eventuele antistolling medicatie dient in overleg met uw arts gestaakt te worden.

Ondersteunende behandeling

Vocht en voeding

Door het ulcus verliest u vocht en voedingsstoffen. Om het risico op een infectie zo laag mogelijk te houden is het van belang dat u in een zo optimaal mogelijke vocht- en voedingstoestand bent. Zorg voor eiwit- en vitaminerijke voeding. Eet meerdere keren per dag kleine hoeveelheden en zorg voor afwisselende voeding. Drink minimaal 1,5 liter

vocht per etmaal. U kunt eventueel ondersteuning van een diëtist krijgen. Dit kunt u via uw behandelend arts regelen.

Fysiotherapie/oedeemtherapie

Fysiotherapie en/of oedeemtherapie kunnen ondersteuning bieden indien u vocht gaat vasthouden (oedeem) en/of functiebeperkingen heeft. Meestal ontstaat dit rondom het ulcus of aan uw arm/been aan de zijde waar het ulcus zich bevindt. Dit kunt u via uw behandelend arts regelen.

Wondconsulent

Het hebben van een oncologisch ulcus heeft specifieke verzorging waardoor u begeleid wordt door wondconsulenten die hierin gespecialiseerd zijn. Zij zullen samen met u een wondbehandelplan opstellen. De begeleiding vindt plaats op de polikliniek, tijdens een ziekenhuisopname of in de thuissituatie.

Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis

Wij verzoeken u contact op te nemen indien er wondproblemen ontstaan zoals een infectie, een bloeding die niet te stelpen is of bij problemen met het verzorgen van het ulcus. Dit kan binnen kantooruren met de wondpoli en buiten kantooruren via de huisartsenpost. Onder aan deze folder staan de telefoonnummers vermeld.

Vragen

Heeft u naar aanleiding van deze folder vragen, neem dan contact op met de poli chirurgie (wondpoli) via telefoonnummer: 088 708 52 43.

Of via e-mailadres wondconsulent@zgt.nl

Check uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij voor u hebben klaargezet. Kijk voor meer informatie op: zgt.nl/mijnzgt.